

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și strălăutate:

Pe an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmond 6 cr. și timbru 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Sorserii nefrancoate nu se prin

— Manuscripte nu se retrămit.

N° 210.

Sâmbătă 21 Septemvre (3 Octomvre).

1885.

Nou abonament

la

„Gazeta Transilvaniei“.

Cu 1 Octomvre st. v. 1885 se începe un nou abonament, la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețul Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.

„șese „ 6 „

„ unu an 12 „

Pentru România și strălăutate:

pe trei luni 10 franci

„șese „ 20 „

„ unu an 40 „

Rugăm pe domni abonenți, ca să bine-voiască a-și reînnoi de cu vreme abonamentul, ca să nu se întrerupă expediția dăruului.

Domni ce se voru abonă din nou să binevoiescă a arăta și posta ultimă.

•Administrațiunea •Gazetei Transilvaniei•.

Brașov, 20 Septemvre 1885.

Vânătoarea după proclamațiile pretinsei „Irridente,” pornită din partea autorităților administrative maghiare în totă țera, încă nu s'a terminat. Ea ne oferă aci nise momente comice, aci tragice și acéstă tragi-comediă pare că nu va mai avé sfârșit.

Acéstă vânătoare ne amintese anecdota cu cei șapte șvabi, cari aușind, că a întrat un iepure în una dintre viile lor, s'au înarmat cu furce, țepoie, securi și topore și au pornit să-lu prăpădescă.

Ca totdeuna diarele maghiare au făcut și de astădată totu ce le-a stat în putință, ca să alarmeze lumea și se facă pe cetitorii lor să credă, că patria este în pericol și că preoții și dascălii români sunt acei omeni fără de lege cari voru să o arunce în aer cu dinamită.

Pe ei dér băeți, cu furci și cu topore, ucidem.... Forța brutală și terorismul crud pretinde o jertfă și bieții preoți și învățători de pe la sate români li sunt la îndemână, ca să fiă sacrificați idolului, căruia i se închină micii tirani ai epocii de față.

E durerosu dér e fptu, că nu există Maghiar „adeverat patriot”, mai ales în Transilvania, care să 'și potă lua în tiena dejunul decât nu ra ceti mai înainte în „Ellenzék” séu în „Polgár”, séu în vr'o altă foia a propagandei culturale moderne maghiare, că a fost închis cutare preot, dascăl séu avocat român séu cel puțin c'a fost tras în cercetare. De aici vine, că spre a mulțumi pe „numeroși” lor cititori, eari le îmbulzesc așa de tare încât fără subvenții dela guvern nu potă exista, diarele din Clușiu născocesc dilaicurile cele mai absurde și nerușinate sciri de senzațiune în contra Românilor.

Astfel au lătit vestea, că nu mai puțin ca 14 preoți români ar fi fost duși — și încă unii din ei „în lanțuri” — la Tergul-Murșului. Dis'amă că asemeni scornituri sunt delicatese pentru patrioții șovinisti, dér noue Românilor ne causază cea mai mare durere când le eetim și vedându nenorocita pornire mulți dintre noi sunt aplecați a le da mai mult séu mai puțin credemntu.

Din cauza acésta am luat informațiune, ca să putem restabili adevărul și spiritele mult agitade și amărte ale conaționalilor noștri să se mai linișescă. În urma acestor informațiuni suntem în pozițiune a constata că este o miserabilă scornitră scirea, că 14 preoți români ar fi fost terti înaintea tribunalului. Faptu e că numai doi indiviți pin Sebeșul săsescu au fost arestați din cauza memoratei proclamații, fiind acusați că ar fi împărtășit acéstă proclamație și altora. Preotul din Heningu (comitatul Alba-Iulia) a fost pus pe picior liber, după ce s'a constatat nevinovăția lui; în săptămâna acésta a mai fost însă ascultat odată de tribunalul din Alba-Iulia. Pentru ce, nu scim.

Atăta e totu. Cătu pentru perchisițiunile se urmăz pe la sate și orașe însă nu producu alt rezultat decât cel ce se pôte aștepta dela o asemenea terorizare și șicanare a poporului fără de nici un temeu valabil.

Acum nici santele lăcașuri nu sunt cruțate de agenții plătiți și benevoli ai celor dela putere. Nici bisericile nu mai sunt scutite de tristele urmări ale agitațiunei ce a fost pornită în contra Românilor.

Ne dore, însă cu tôte astea nu putem să nu dăm vină și conducătorilor români, preoți și mireni, că prin purtarea lor lipsită de energia cuvenită și prin neînțelegerile dintre ei, dan numai nutremntu fatalelor porniri dușmănoșe.

Când vom înțelege odată, că numai ce-lu ce cu bărbăția se luptă pentru dreptul séu pôte pretinde a fi respectat?

UNIREA BULGARILOR.

Telegrame dela 30 Septemvre din Viena comunică următoarele:

Ministrul-președinte Brătianu a plecat la Berlin unde va sta două zile, de acolo se va întorce prin Viena în țera.

După o declarațiune publicată în „Pol. Corr.” și care pare a ivori din cercul guvernului sârbesc, după limbajul diplomației și pressei sârbesc, precum și după scirile ce sosesc din Belgrad, trebuie să credem, că Serbia este decisă a intra în acțiune. Scupcina va vota starea de asediu, dreptul marțial și creditele trebuincioșe, va investi pe regele cu tôte puterile necesare.

Atitudinea Muntenegrului e învăluită în mister, până acum nu s'a făcut din Cetinje nici un pas diplomatic. Dér după rapoartele demne de credință, se desfășură în totă liniștea o mare activitate militară. După cum se spune, 18,000 de omeni stau gata de drum.

Din Belgrad se telegrafiază cu data 30 Septemvre următoarele:

Din Prepolatz, la granița sârbescă către Serbia vechiă, se anunță, că de două zile se audă bubuituri de tunuri din direcțiunea Pristinei și Djakovicei. S'a împărtășit șgomotul, că sunt lupte cumplite între trupele lui Veissel-pașa și între Arnăuți în munții Goleși spre sud-vest de Pristina. Veissel-pașa caută să restabilească legătura între Pristina și Sjenica pe de o parte, și între Pristina și Prizrend de altă parte.

Se vorbește, că în Rumelia ar fi pătunsu bașibuzucii turcesci devastându și incendiându șese sate. Din cauza acésta domnesce mare panică în principatul Bulgariei.

Cu privire la puterile militare turcesci din Serbia vechiă, omeni cunoscători ai referințelor asigură, că Pórta n'ar puté opune unei intrări a trupelor sârbesci mai multu ca 10—12,000 de omeni, deorece nu dispune

de mai multe trupe și o parte din ele sunt ocupate în luptele cu Albanezii.

Trupe sârbesci se trimitu continuu la graniță. Transportul călătorilor e cu totul întrerupt. De mâne încolo se voru trimite în totă ziua 3000 de omeni, așa că în 10 zile mobilizarea se va fini. Linia Nișu-Vranja se va deschide peste câte-va zile. Trupele se transportă atuncea până la 70 kilometri dela Nișu.

Cu data 30 Septemvre se telegrafiază următoarele din Londra:

„Times” anunță, că Austro-Ungaria va propune la conferință, ca Serbia să fiă despăgubită pentru unirea celor două Bulgarii. Bulgaria va fi invitată, cum se prevede, să cedeze Serbiei acelu teritoriu, prin care Serbia 'și-ar muta granița ostică spre sud de Vidin.

Din Nișu se telegrafiază dela 30 Septemvre.

Regele Milan a sosit cu trenu separat, însoțit fiind de ministru-președinte și de ministru de răboiu, în sunetul clopotelor și bubuitul tunurilor. Autoritățile, ministrii deja sosiți, funcționarii, corpul ofiteresc, membrii Scupcinei, o deputațiune a orașului și deputațiuni din tôte comunele țerii salutară pe regele entusiastic.

O telegramă dela 30 Septemvre din Atena comunică:

Camera s'a convocat pe ziua de 17 Octomvre. Cele dinteu trupe au sosit la graniță. Demonstrațiunile patriotice continuă. Colonia macedonă a organizat o falangă. Cretenii intenționază să proclame unirea cu Grecia, decât status quo în Orientu s'ar schimba. Scirea că ar exista o înțelegere între Grecia și Serbia nu are temeu, și încă și mai puțin temeu cu privință la România.

„Pol. Corr.” e informată din Londra, că guvernul italianu a declarat cabinetului din Londra și probabil și cabinetelor celorlalte mari puteri, că guvernul italianu dorește menținerea statului quo creat prin tractatul dela Berlin, dar că înainte de tôte dorește, ca crisa izbucnită în Orientu să se termine fără conflagrațiune și fără vârsare de sânge.

Din Petersburg se telegrafiază dela 30 Septemvre:

După rapoartele cele mai noue din Copenhaga, Țarul numai atunci își va scurta șederea sa acolo, când evenimentele din peninsula balcanică vor provoca o complicațiune neașteptată. La început voia să plece imediat în reședința sa, dar apoi renunță a face acest pas, ca nu cumva să agite prin acéstă spiritele și să i se dea o altă însemnătate.

O telegramă din Constantinopolu dela 30 Septemvre comunică:

După o scire a „Pol. Cor.”, generalul prusianu Goltz-pașa, care se află în serviciul turcescu, a avut la 22 Septemvre o audiență de aprôpe cinc ore la Sultanul, în care s'au supus unei amărunită cercetări evenimentele din Rumelia ostică din punctul de vedere militar. La finele audienței, Sultanul a îndemnat pe generalul Goltz să renunțe la hotărârea sa d'a părăsi serviciul turcescu. Acesta să fi promis, că pentru durata încercărilor actuale își va păstra funcțiunile sale, dar refuză d'a reînnoi contractul.

MIȘCĂRI DE TRUPE ÎN TURCIA.

Din Adrianopolu se scrie către „Neue fr. Presse,” că la 18 c. ora 5 dimineța un tren militaru porni spre granița de nordu transportându 500 omeni din al 9 regimentu de infanterie, 40 cai, 2 tunuri și 20 cheșone cu munițiune de răboiu, în urma unui ordinu al guvernatorului generalu Hagi Izzed-pașa. Comandantul Mehemed-pașa înpinse aceste trupe până la al 37 km. al liniei ferate, adică la 3 km. depărtare de graniță, care se bifurcă cu linia ferată la 40 km. Trupele bulgare din Rumelia se află aședate la al 38 km., prin urmare deja pe teritoriul turcescu și în pozițiuni bine întărite. Efectivul trupelor bulgare-rumeliote din aceste pozițiuni se urcă la 4000 omeni, fără tunuri. Afară de

trupele turcesci menționate mai sus și sosite astăzi la alți 37. klm., unde și Mehemed-pașa își are cartierul său general, adică la stația »Mustafa-pașa«, Turcia mai are 50, de omeni cavaleria (detașați pe ambele flancuri), 5000 infanteria și 1/2 baterie sub comanda Lt. colonelului Aarif-bei. În Iaskioi s'ar fi aflând 15—16,000 omeni din armata bugară rumeliotă. Acestea bivochéază sub corturi ocupând o pozițiune 3 klm. lungime.

Erî sosi un adjutant al Sultanului. După o conferință secretă cu guvernatorul general, el se întorse astăzi dimineața iarăși la Constantinopol. P'aci se vorbește, că Sir Drummond Wolff a promis Turciei un sprijin bănesc din partea guvernului englez, cu toate că Turcia nu pare a sta așa rău cu finanțele, cel puțin acuma, deorece, cu ocazia sărbătorilor Bairamului, ea a plătit solda ofițerilor și trupeii până la August inclusiv. Furnizorilor armatei le-a ordonat a transporta pâne, orz și carne la Mustafa-pașa. În tabăra turcescă se vorbește, că din partea Rumeliotilor un ofițer rus a stricat cu dinamită podul de feră de 40 mtr. lungime. Se mai țice că în curând vor sosi aci din Constantinopol 12 tabore (batalioane) infanterie sub comanda gaziiului Muktar-pașa.

SCRIRILE ȚILEI.

Sub titlul »Insultarea steagului« se raportază din Oraștia faimosului »Ellenzék«, că cu ocaziunea sărbătorii pompierilor, 27 Septembrie n., șeful acestora S. Popu a salutată pe oșpeți în limba română și că pe arecul de triumf a fost așezat, pe lângă steagul unguresc, și cel român și săsesc. Aceste două din urmă au fost înlăturate din ordinul viceșpanului, din care cauză E. Malass dete jos și pe cel unguresc. Într'adevăr, mare cutezanță din partea viceșpanului s'insulte cele două steaguri.

—0—

Un corespondent al aceleiași foi susține, că acel român, care a omorât în 1848 pe Petofi, se numește Lépédatu și locuiește în Hașfalău. Ce mai nostimadă!

—0—

Mare indignațiune pe »Ellenzék«, că comisiunea pentru loteria expozițiunii afișază în orașele maghiare placate germane. Cu totă supărarea, dar n'ai ce face, dacă limba maghiară nu e universală. Și apoi iată că Valpjuk i-a apucat înaintea.

—0—

Și încă o grozăvie. Cine a mai auzit, ca deputatul Arthur Probstner să cuteze a deschide ca președinte adunarea generală a societății minerilor din Ungaria de sus, ținută la 22 Septembrie n. în Iglau din Zips, printr'un discurs german! În urma atător supărări și grazăvii nu i mirare, că s'ermanul »Ellenzék« publică atâtea neghibii.

—0—

Cei dela »Ellenzék« nu numai că totdeauna sunt »bine« informați, dar sunt și geografi »vestiți«. După ei, Porcești este Boița și se află lângă Deva. Ministrul-ordonanță le-ar pute da »medalia benemerenti«.

—0—

Ni se scrie, că în Septembrie v. în Șiclău a fost alege de capelan. D. Grigoriu *Mladiu* a obținut 150 voturi din 200. La alege au asistat d. protopop Chiridescu și profes. Hamgea din Arad.

—0—

Cetim în »Românul«: »Acum 6 zile a sosit un greu transport de material din usina Grusson

(Magdeburg) pentru cupola de sistemă germană, a căreia zidire este deja construită de regimentul de geniu pe platoul dela Cotroceni. Cu trenul de feră s'era a sosit și mecanicul Coch, pentru montarea cupolei. — Preste 2 s'au trei zile vor sosi alți 3 mecanici și un vechiu locotenent din geniu german, dl. Schmidt. La 1 Noembrie cupola va fi terminată și se vor pute face experiențe. Dl. generare Brialmont a rugat printr'o scrisore pe dl. general Bendei, directorul fortificațiilor noastre, ca să se permită unor ofițeri din țările străine să asiste la experiențele ce se vor face asupra cupolei, experiențe care promise a fi foarte instructive. Credem — țice »Românul« — că ministrul de războiu va lua măsuri ca toți ofițerii noștri să vedă acele experiențe, spre a cunoaște și densii armamentul țării lor.

—0—

Același diar serie: »D. Em. Picot, profesor de limba română la școlile limbelor orientale vorbite din Paris, a sosit în București. D-sa vine pentru a studia nisee manuscripte ale bibliotecii academice și ale bibliotecii centrale din București.«

Calumniile lui »Ellenzék« asupra ofițerilor români.

Alba-Iulia, 1 Octomvre 1885.

În Nr. 223 al diarului Kossuthian »Ellenzék« s'a publicat o corespondență din Alba-Iulia plină de scornituri și calunnii contra statului ofițerilor c. r. ai garnisonei din loc. Corespondentul lui »Ellenzék«, o ambibiă perciunată, numindu-mă pe mine subscrisul cu numele ca inițiatorul unui pretins scandal antipatriotic, imi ținu de datorință spre luminarea publicului românesc a combaterile intențiunii, ce le urmărește foia »Ellenzék« prin publicarea sistematică a calumniilor contra a totu ce se numește român.

Este adevăr, cumcă musica țigănescă s'a îndatinat a cânta piese românesce pe promenade noastră, dar aceea nu de acum numai, ci chiar de mai mulți ani, și cauza o spune chiar și corespondentul lui Ellenzék, care adeverește că este multă Românie în acest oraș și fiesce cine pôte sci, cumcă din ce motiv le mai place musicanților a cânta românesce. Nu a fost acesta însă niciodată spin în ochii concetățenilor noștri până acum, ba și celor de altă naționalitate le place a se delecta la cântecele aceste.

Acum însă de când cu »Kultur-egylet«-ul și dela sgomotul făcut *ex-officio* cu proclamația și cântecile musicanților se par a deveni periculoase, unor neastemperați »patrioți«, cari își inchipuesc năluca, deci neavându alte arme, calumnia li este măestria și cu aceea seduc pe publicul maghiar în mod de compătimit.

Să vină la obiect.

În 6 Septembrie, ziua în care se făcuseră perchisițiunile de casă la inteligența română, musica cânta pe promenade, unde la mai multe mese era destul public pe lângă cei ce se preumblau.

Musica ca totdeauna a cântat cântece nemțesci, unguresci și românesci, se pôte că mai multe din cele din urmă. Nime nu a fost indignat de acesta și este un neadevăr, cumcă primarul orașului ar fi interzis cântarea pieselor românesce.

Au fost acolo și ofițeri c. r. români și alții, cari au cinat. Am fost și eu, dar nici tcasturi, nici vorbir nu am ținut, și totă conversarea a fost liniștită fără nici un svon, așa cât cu mirare trebuie să citească născocirile din »Ellenzék«. Nu este adevăr, cumcă ofițerii români c. r. ar fi dusă musica cu ei

în lăuntru localului, nici aceea că și-ar fi petrecut peste miezul nopții, ci societatea lor a încetat încă înainte de 11 ore, în cea mai frumoasă ordine mergând fiesce care la locuința sa. Nu s'a ars acolo mersul trenurilor la Budapesta, nici joc nu a fost, dovăda cea mai bună este că placatul respectiv și ați e acățat acolo în chioșcul localului său. Apoi travestiri (schimbări de vestimente) încă nu au fost decât în creeri inferbintați ai corespondentului calumniator, care nu pôte suferi nici o ființă de Român.

Pre noi, cei Români civili, ne socotesc această pănură de omeni destul de înfricați și mai rămăna numai a se scorni calumnia și asupra bravilor ofițeri români din armata comună, ca lucrul să fiă complet deci iute și completul gata. La sfortata pășire a unor omeni inbecili, la 3—4 zile căpitanul polițienesc a ascultat pre musicanți, că cine a fost pe promenadă în s'era din 6 Septembrie, apoi pe crășmarul Farkas, cel cu 2 fețe, care se laudă că în localul lui nu concede a se cânta românesce, dar că țigani nu l'au ascultat și au cântat românesce. (Avisul celor interesați.)

Este drept, cumcă acest protocol primarul orașului în nesocința sa l'a comunicat comandai din fortăreța sperând la nisee urmări în sensul șovinist, însă tare s'a pacălit, căci arătarea lui nebasată a produs risete meritate. Nimeri nu i s'a atins un p'eu din cauza acelei arătări false, deci este un neadevăr neghib că s'ar fi pedepsit 2 ofițeri c. r. de naționalitate română la arest de fortăreță și mulțimită lui D-șeu, toți umblă liberi și tăloși de pozițiunea lor elupată cu merite pentru tron și patriă. Aurul cu cât se frică mai mult, cu atât mai bine stralucește. Acesta nu o cunosce calumniatorii din »Ellenzék«, dar sunt convins, cumcă atacul lor brutal contra unui corp militar nu va rămăna nepedepsit și sunt de firma convingere, cumcă comanda militară c. r. va întreprinde pașii cuviincioși spre lămurirea lucrului, despre al căror rezultat se va raporta.

Cumcă unii omeni din partida lui »Ellenzék« nu se uită cu ochi buni la cei din armata c. r., este lucru cunoscut însă a calumnia în forma dată însemneză a se desbrăca de orice simț uman și ei merită disprețul tuturor omenilor de ordine iubitori, căci aceia sunt cei mai periculoși agitatori și stricători ai moravurilor bune. Ei sunt gangrena în societate și neliniștitori chiar acelora, cărora se fac că le servesc. Când astfel de lifte sunt ascultați, nu mă mir, cumcă concetățenii noștri maghiari sunt în spaimă continuă, ba că cuprinde spaima și de henveți ca în Aiud în zilele trecute; apoi casul din sinagoga din A.-Iulia în ziua cea lungă sunt efectul lucrării acestor soi de omeni, cari cu calumnia voiesc a-și câștiga merite patriotice.

Încât atinge atacurile vomate în »Ellenzék« contra persoanei mele, acele le dechiar de nisee scornituri mărșave, pe care a le combate nu mă demit, ci dechiar pe acel corespondent de un calumniator și-l provocă a dovedi aserțiunile sale emise din tufă.

Rubin Patia,
advocat

O PERCHISIȚIUNE ÎN BISERICA.

Gioagiu-de-sus, în 18 Septembrie 1885 v.

Stimate Dle Redactor:

Puternicii țilei pe toate căile și cu toate ocaziunile voiesc să ne convingă, că trebuie să tremure și cel din fașă Român de frica lor și voiesc cu ori ce preț a

FOILETONŪ.

Fragmente din diarul lui Bartolomeu Szemere.

Naplóm. Száműzesésében irta Szemere Bertalan. Első kötet. Pest 1869. Kiadja Ráth Mór.)

Pag. 74. În numele Domnului! Dacă Kossuth lacom de gloriă și fără de suflet, scriind se face pe sine ridicul, acesta încă pôte să mai v'erdă odată patria, dar a-o mântui nu e în stare cu excepțiunea: că i se ridică pe cap ca comediantele. Erăși a grăit s'eu scris când refugiații fură alungați dela Vidin la Șurla, cumcă Anglia, Franca au declarat războiu Rusului și cumcă Turcul nu peste mult va trece cu ei Dunărea, că el (K) este însărcinat cu formarea unui corp de armată din Unguri. Totu așa, ca pe acasă... Și totu nu ride cu hohot Europa de el. Szécheny a nebunit, norocul lui Kossuth l'a alterat; Kossuth, el pentru sine însuși o să nebunescă.*)

»Times« (diar englez) accentuează cu asprime, că nu e lucru prea conștient, a se despărți cu o elegiă (întelege adio-ul) dela o națiune, pe carea ai împins-o la ultima nenorocire, și-l numește egoist și alte celea.

*) Pe lângă toate suspinele esilului și dornul de patriă accentuat în toate scrisorile sale, har domnului se află sănătos, și a ajuns anul 83 al vieții.

Atât însă nu e destul; pe el numai noi îl putem demasca, și precum seria Homer despre Ajax, că stă în bătălie ca un măgar, care la totă lovitura se scutură, astfel este el, așa e de simțitor. În câteva diare se țice, că el a depus în banca Angliei două milioane; la acesta răspunde sub numele lui Asboth, e însă limba domniei sale, Asboth nici că scie să scrie.

Seria că din banii săi, angaria sa 33,000 fl. au rămas nescos. Se pôte, dar nu cred. De altmintrelea dela Octomvre 1848 până în 14 April 1849 a primit 11,000 fl., dela April până în 12 Aug. i'a fost congrua 66,000 fl., cu totul pe 10 1/2 luni 77,000 fl. Ce-a putut să rămăna din aceea la densul și ce casă privată sta la dispoziția sa?... Și s'au cheltuit 5000 fl. la Orșova a scos 15,000 fl., cu totul face 20,000 fl. În acesta dară zace un neadevăr. Serie că erarul era dator lui Batthyany cu 45,000 fl., dar el tot a remis dela Radna tot aurul și argintul în greutate de 90 centenari (5 milioane fl.) Asta a fost o faptă necavalerescă în contra lui Batthyany; eră vis-à-vis de emigrațiune o procedere imprudentă. Aici suntem cerșitorii.....

Și nu a plecat el la Bem țicând, că rămăna cu armata? Insuși a țis, că Bem n'are bani, der acesta o șcie lumea întrégă, și totuși a retrimis banii? Ar trebui să spun că a fost cu Görgey împreună trădător, însă îl dechiar numai de laș (gyáva), deja își perduse mintea. Din cauză că Bem nu putea să plătescă armata, acesta s'a impraștiat. Pentru ce spune

acesta Kossuth? Pentru ca să se credă că e mărinimos, însă îl vor numi hăbăncu. Serie că plata cea mare de guvernator i s'a impus cu silă... Nu e adevărat... Dieta cu greu a votat o, ba încă Kossuth țicea, împreună cu Duscheek (ministrul financelor), că decă se votează numai o sută de mii (plata), altă sută de mii să i se pună la dispozițiune pentru dăruiri (fond disponibil).

Cred că nu-su pre mulți bani, der pentru ce spune ce nu-i adevărat? Un ipoerit păcătos; numai pentru reparațiunii de cvartir i trebuiau pe cum a calculat densul 40,000 fl. Serie că, ca la deputatul dietal, voiau să-i dea donațiune; pôte că avu în cuget, der nici moțiune nu s'a făcut, încă nici în conferință. Naturalmint, că n'a primit ce nu i s'a promis. Serie că dincolo de fruntaria a trecut cu 500 galbeni, când la Turnu-Severin erau 700, afară de șatula care nici că s'a fost deschis. — Serie că Coróna țerei fiind sigilată de o comisiune, si sub răspunderea unui ministru, a fost dusă la loc sigur. Nici din aceste nu e adevărat nici un cuvânt. Nimic nu scia despre corónă. Și aici este și o maliță grandioasă. Și el cuteză să se prezenteze Europei astfel? Nu-i e frică că cu câteva șire îl dăm rușinei publice? li provocă pe aceia, cari ținu lașitatea, ambițiunea și guvernarea lui de momentul Ungariei... Görgey a trădat patria, eră Kossuth a perdut-o prin ticăloșia lui fugă.

Pentru ce a depus armele și s'a impraștiat armata Bănățiană 45—50.000 de omeni? Pentru că Görgey a capitulat? Nu! ci pentru că Kossuth fugind

noi să simțim, că ei ni sunt stăpâni, în pământul nostru.

La în ale multe comune din Transilvania, și în comuna noastră au căutat puternicii țilei pricină, der unde nu-i, nu poți afla. Hărțile „irredentei române” au fost căutate și în comuna noastră. În 8 Septembrie a. c. v. la ordinul gendarmilor au scos pe unii chiar din biserică de i-au ispitit despre ele.

Cu atâta nu s'au mulțumit. În 9 spre 10 l. c. v. în meșu de noapte alți doi gendarmi mergu la casa lui Petru Modolul, pre care-l ispitiseră numai în ziua trecută, și începură a scormoni de nou puținele-i cărți până la cea din urmă, der rezultat: ca în palmă. Spaima bietului om, despre care nu pôte nimeni presupune că la el s'ar afla hărțile „irredentiste” a fost mare, der mai mare a fost spaima soției și a copiilor săi, cari credeu că voru fi lipsiți de bunul lor tată.

Astea trecură și se petrecură, der cu acestea puternicii țilei nu se mulțumiră. În 14 l. c. v. cam pela 4 ore p. m. notarul din Teușiu cu preotul romanocath. de acolo, cu ale căroru nume e prea păcat să întin colonele „Gazetei, fără concesiunea preotului mergu la biserică gr. cath., unde aflară numai pe crâsnicul și clopotarul. La provocarea acestora crâsnicul descue biserică și notarul numit începe a căuta prin toate unghiulețele și a frunzari toate hărțile din biserică, der fără rezultat.

Vedându „ințeleptul” notar că nu-și pôte face și el cel puțin pe astă cale vr'unu merit, începă a-și increți fruntea și țise cătră crâsnic:

— Da moi!!

— Ce-i D-le!

— Da unde pus hirtyile ala cu crisore roșu, care copotat gyela țerilye hel rumunyesce?

— Nu ne-a venit nici o scrisore dela țera românească, numai inzadară v'ați făcutu cale până aici, țise crâsnicul și cu acestea gâtară cu domni Maghiari.

Daună că nu s'au aflat vr'unu om, care se-i întrebe ce caută în biserică fără concesiunea preotului și se le dea câte-o „carte roșă” după care căutau.

Iuonut.

RAPORTUL

comitetului însărcinat cu înființarea Reuniunii române de agricultură.

Idea înființării unei Reuniuni agricole pentru Români din Transilvania și Ungaria este datorită necesității adencu simțite de a ocroti interesele agriculturii noastre atât de inapoiate și a contribui la propășirea economică a țeranilor, acestu stălp al naționalității noastre. Pătrunși de această necesitate, mai mulți dintre bărbații noștri, preocupați de binele și fericirea poporului, s'au stătuț împreună, mai întâiu în cercuri private, și au primit îndatorirea a stăru pentru înființarea unei Reuniuni agricole, ale cărei bine-faceri se se reserve asupra tuturor Românilor din Transilvania și Ungaria.

Cu ocaziunea expoziției române din 1881, lucru natural, ideea înființării desu amintitei Reuniuni s'a ventilat din nou și cu înțelegere. În 3 Sept. anul amintit, s'a ținut cea dintăiu adunare în Casina noastră din Sibiu, luându parte numeroși bărbați distinși din Ardeal și Ungaria. După o scurtă discuțiune, adunarea a recunoscut în unanimitate trebuința înființării unei Reuniuni agricole și a procedat la constituirea ei provisorică, alegându de presidentu pe Iosif Sterca Șuluț și de secretar pe Demetriu Comșa. Membrii prezenți s'au declarat, că făcându parte din Reuniunea de înființat,

er redactarea definitivă și esoperarea prevederii statutelor cu clausula ministerială de prezentare s'au încre dințat unui comitetu de 15 membri anume:

Vincențiu Babeș, Dr. D. P. Barcianu, Aurelu Brote, Eugen Brote, Demetriu Comșa, Parteniu Cosma, I Florianu, Ionu Hania, George Popu, Stefanu Popu, Nic. Rusanu, Iosifu Sterca Șuluț, Dr. Abs. Todea, Anania Trombitaș și Vis. Romanu.

În ședința din 24 Iunie 1882, comitetul a procedat mai întâiu la constituire și s'au ales Iosifu Sterca Șuluț de presidentu, Vis. Romanu de vice-presidentu și Demetriu Comșa de secretar. După o desbatere mai pe largu s'au statorit statutele în textul aci alăturat, însărcinându-se biroulu cu traducerea lor în limba maghiară și apoi cu așternerea la înaltul ministeru în scopul prevederii cu clausula de prezentare. În I Mai 1883, statutele s'au prezentat magistratului din locu cu rugarea a se subșterne înaltului ministeru. În ședința din 24 Sept. 1883 s'a pus în desbatere răspunsul ministerialu de următorul cuprins:

„Proiectul de statute alu „Reuniunii române de agricultură, ce se înființază pe teritoriul Comitatului în Sibiu, subșternut prin universitatea comitatensă din 8 Iunie a. c. sub Nr. 7026 la domnul ministru ung. reg. de interne, er printr'ensul transpus aci pentru competentă rezolvire, ilu retrimiți în 2 exemplare cu acelu mandat, ca să esoperați într'ensul următoarele modifițiuni:

1.) Aflându de neapărată trebuință din considerațiuni economice-administrative, ca teritoriul Reuniunii economice să coincidă cu teritoriul Comitatului respectiv, statutele din cestiune numai în acelu casu se voru putea aproba, de cumva se va enuncia intensele, că sfera de activitate a Reuniunii se estinde numai asupra teritoriului Comitatului Sibiu.

2.) Este de a se suscepe în statute hotărîrea, că pe Reuniune, față de autorități și a treia persoană, o represintă președintele aceleia.

3.) Tote decisiunile, cari eventualu s'ar lua în adunarea generală cu privire la modificarea statutelor, la desființarea Reuniunii, și în acestu casu la modulul întrebunțării: averi ei înainte de esecutare, sunt de a se subșterne la acestu ministeru.

4.) Este de a se suscepe în statute textul întregu alu punctului IX din suplimentul normativului ministrului reg. de interne ddo 2 Maiu 1875 Nr. 1508 pres.:

După o mai lungă desbatere, în care se constată neputința realizării scopului, ce se urmărește prin înființarea Reuniunii intenționate, de cumva activitatea acesteia s'ar mărgini conformu îndrumării ministeriale la unu singuru Comitat, comitetul a decis facerea unei reprezentații bine motivate, în care înaltul ministeru să se roge din nou a concede înființarea Reuniunii noastre în dimensiunea proiectată; totodată s'a decis, ca celelalte dispoziții cuprinse în rescriptul ministerialu să se inducă întocmai, rămânându ca statutele astfel completate să se reaşternă înaltu aceluiași dimpreună cu reprezentația, ce s'a compus în textul ce urmază:

„Statutele „Reuniunii române de agricultură” retrimise prin înaltul ministeru de interne în 25 Augustu a. tr. pe calea universității comitatense subscrisului comitetu spre întregire, ne luăm voiă a le subșterne de nou cu aceea umilită încunoscințare, că comitetul dechiarându de ale sale punctele 2, 3 și 4 ale rescriptului, le a introdus în teextul statutelor.

„În ceea ce privesce punctul primu alu rescriptului adecă acela că teritoriul Reuniunii de agricultură să coincidă cu teritoriul comitatului, și că aprobarea statutelor e condiționată dela modificarea: că sfera de activitate a Reuniunii să se estindă numai asupra teritoriului comitatului Sibiu, ne luăm voiă a Vă împărțasi următoarele:

„Considerându, că țera noastră este în prima liniă țeră agricolă și că prin urmare fundamentul economicu alu statului este agricultura, deră în privința producțiunei nu stăm pe nivoulu celorlalte state europene, toți trebuie să stăruim la desvoltarea agriculturii; este decu necesar ca de oparte statulu între marginele datoriei sale să facă totu ce e posibil în interesul agriculturii și să o provadă cu acele instituțiuni și ameliorări, dela cari este condiționată subsistența, er de altă parte și în sa și Reuniunea, din inițiativa privată, să încurageze progresul economicu cu tote mijlocele posibile. Cele mai puternice mijloce ale inițiativei private însă sunt Reuniunile. Cea mai sigură dovadă despre acesta sunt numeroșele reuniuni înființate în patria noastră și dintre acestea „Clubul economilor” înființat numai în țilele acesteia în capitală. Cu tote acestea multe avem de făcutu pe acestu teren.

„Anume: Noi așa șcim, că reuniunile esistente represintă numai interesele proprietarilor mari și de mijlocu, er proprietatea mică, respective interesele clasei agricole se negligă.

„Conduși de această convicțiune, amu cređut că împlinim una din cele mai patriotice datorințe, când amu inițiat înființarea Reuniunii române din cestiune. Nu dubităm de locu, că deorece Românilor le lipsesc cu totul reuniunile de soiulu acesta, — vomu fi sprijiniți și din partea înaltului guvern, întru năzuința noastră de a suplini această lipsă arđetore.

(Va urma.)

DIVERSE.

Vespile. — Un accidentu ciudat s'a întâmplat de curându pe drumulu care conduce la edeculu Senei de lângă Congivalu. Unu calu călcându peste unu cuib de vespă, fu acoperit în câteva mnute de unu nor de aceste insecte periculoșe. Încercările ce se făcură de a se scăpa bietulu animalu de aculu insectelor rămaseră zadarnice, și animalulu, cu tote spălăturile cu apă acidulată, muri după câteva ore dela accidentu. Unu țiarist, care a trecut totu pe acolo a fost încungiurat de aceste diptere și înțepat de acele lor astfelu, încatu a fost apucat de unu accesu de friguri care a ținut mai multe ore.

Feriți-vă de vespă.

Cursulu pieței Brașov

din 2 Octombrie st. n. 1885.

Bancnote românesce	Cump.	8.73	Vend.	8.75
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'ori	»	9.94	»	9.98
Lire turcesce	»	11.17	»	11.25
Imperiali	»	10.15	»	10.20
Galbeni	»	5.88	»	5.95
Scrisurile fonc. „Albina” . . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusesci	»	122.—	»	123.—
Discontulu	»	7—10 % pe anu.		

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabil: Dr. Aurel Muresianu.

deja peste fruntaria încercă a scăpa trupulu său. N'ar fi trebuit, nu-i era permis să pună dictatoru, cu atatu mai puțin pe unulu ca acela, pe care-lu numia trădătoru; trebuia să-lu prindă pe Gorgey în fruntea armatei. Pôte că perea și densusu (K.), dar Gorgey de sigur; însă patria nu perea, seu cel puțin nu așa mișeșce și fără de scăpare. Elu cu acestu pasu datoră patriei și lui însuși. Sôrtea pe nimeni nu-lu ridică la unu locu gloriosu pentru nimic. Revoluțiunea n'o poți conduce din depărtare cu cuvântulu golu. Și-a iubit mai multu vieța ca patria; a devenit pitic sub greutatea gloriei sale; nu numai că n'a sciutu să moră, der nici că a cutezat a se espune morții. Pe o asemenea palestră nu se măsură viața după ani. Lui, ca să trăiască mai multu ca cauza patriei, numai atunci îi era permis, decă ar fi încercat morțea îndadar.

Totu omulu vestit este astfelu apofiere, ascundă-se în palliulu său ca Pompeiu și lase să-lu omore — acestu om însă încă se vișce pe scenă, se obrude... până când istoria nu-i va face judecata.

Pag. 77 luna Decembre 1849. Se îmbulzesc pe scena teatrală sub acestu titlu: „Die Catastrofe in Ungarn v. L. Kossuth, Widdin, a apărut o carte dela densusu în Lipsca. A fost trimisă lui Teleky și Pulszky. Orosz a tradus-o și a edat-o în conțelegere cu Pulszky. — Teleky e mănios căci eră s'a ivit o lature golă. Încă n'am cetit-o, der 'mă gândesc care-i pôte fi cuprinsulu.

Ce omu fantastu, ce nestatornicu și ce simplu e, se ne servescă de adevărința epistola-i aci alăturată:

Vidin, 2 Octombrie 1849.

Gubernatorulu Ungariei fortăreței Comaromului salutare.

Gorgey a trădat patria. Puterea care i-am împrumutat-o numai sub condițiunea mântuirii patriei și sub responsabilitatea sa, a întrebunțat-o spre peira ei. Am datorința de a relua puterea guvernamentală în mânilor proprii, căci acesta din inputerirea națiunei, legalminte numai eu o potu esercia. Ingrijirea mea principală este, de a asigura Comaromulu. Decă această fortăreță se mai pôte susține șese luni — patria este mântuită. Din acestu motivu pe dl Frederic Henningesen englesulu, ca pe unu amicu călduros alu causei patriei și ca pe unulu care are pozițiune ponderoșă, ilu trămitu ca pe unu plenipotențiatu estraordinar alu meu, dându-i putere absolută a face tote cele ce va găsi de lipsă pentru susținerea și asigurarea Comaromului, a aplica și a destitui după buna sa chibșuință, — a deoblegă națiunea la dărui și despăgubiri în specialu le interdicțiunilor mei sub crima de trădare, ca fără scirea, sciința, și conțelegerea densusului să nu se demită cu inamiculu nici la cea mai mică pertractare. Ordinelor mele totu insulu să se supună. Dela existența Comaromului depinde viața patriei, a voi capitularea fortăreței, fără ca susținerea constituțiunei din 1848 să fi pusă sub garanția Angliei, a amicului causei ungeresci, și fără ca să se producă subscrierea convențiunei din parte-mi, este trădare (honarulás) care plenipotențiatulu meu se-o pedepsescă cu morțe, și spre acestă totu bunulu patriot să-i dea cu supunere mâna de ajutor. Simpatia Angliei se dechiară puternic în

partea noastră. Minutul ajutorului se apropiă. Decă Comaromulu va sta, patria va fi mântuită. Infidelitatea și discordia a surpat patria; credința și concordia Comaromului o pôte scăpa. Afurisirea lui Dđeu și a patriei asupra aceluia, carele va înșela națiunea. Kossuth m. p. Batthyány m. p.

Nu e Don Quixote acestu om? Se vedea că cu noroculu l'a părăsit și mințea. Dar atatu cutezanță totu nu putem presupune la el. E prizonier și se crede guvernatoru.

Chiar ca Carolu alu X., carele dădea rescripte din Holyrood (unde trăia ca refugiatu), elu dă dictatura lui György, pentru că nici că mai putea să stea lângă densusu, adecă pe lângă popularitatea lui, și acu elu însuși declară, că acea potestate legalminte n'a putut să i-o dea. Atunci a renunțat în numele guvernului, acuma în numele lui propriu voiesce a relua puterea, cređendu că eră l'a ajunsu noroculu. Elu, carele e captiv (rab), carele trăiesce din grația altuia, elu amenință cu morțea: acela carele a fugit cu rușine (gyalázatosan) amenință cu morțea pe cei rămași. A înșelat națiunea — afurisirea o pronunță asupra-și. Decă Comaromulu stă, patria e scăpată: — nu, decă Kossuth deja a fugit, carele lângă sine n'a tolerat nici nune nici putere, nici popularitate, pe carea după căderea, seu morțea lui, se se fi putut rădima națiunea.

(Va urma.)

Cursul la bursa de Viena

din 1 Octombrie st. n. 1885.

Rentă de aur 4%	97.90	Bonuri croato-slavone	102.00
Rentă de hârtie 5%	90.35	Despăgubire p. dijma de vin ungh.	
Imprumutul căilor ferate ungare	148.25	Imprumutul cu premiu ungh.	117.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungh. (1-ma emisiune)	96.70	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	121.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungh. (2-a emisiune)		Renta de hârtie austriacă	81.85
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungh. (3-a emisiune)	109.20	Renta de arg. austr.	82.45
Bonuri rurale ungare	102.25	Renta de aur austr.	109.00
Bonuri cu cl. de sortare 1C1.50		Losurile din 1860	139.00
Bonuri rurale Banat-Ti-mișu	102.25	Acțiunile băncii austro-ungare	860.00
Bonuri cu cl. de sortare 101.50		Act. băncii de credit ungh.	282.50
Bonuri rurale transilvane 101.25		Act. băncii de credit austr.	280.75
		Argintul — Galbin	
		impărătesc	5.97
		Napoleon-d'or	9.99
		Mărci 100 imp. germ.	61.95
		Londra 10 Livres sterlinge	125.85

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 18 Septembrie st. v. 1885.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	90	91
Renta rom. amort. (5%)	93	94
> convert. (6%)	88 1/2	89 1/2
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	31	32
Credit fonc. rural (7%)	101 1/2	102 1/2
> > > (5%)	86 1/2	87 1/2
> > > urban (7%)	99	100
> > > (6%)	92	93
> > > (5%)	83 1/2	84 1/2
Banca națională a României	1234	1240
Ac. de asig. Dacia-Rom.	277	280
> > > Națională	224	226
Aur	11.25	11.75
Bancnote austriace contra aur	2.03	2.04

Numere singuratiche à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungeria lui I. GROSS.

Insciințare.

Cancelaria mea advocațională se află dela 1 Octombrie 1885 în casele Băncii „Transilvania“ din strada Scheilor, colțul străzii Teatrului.

Iosif Pușcariu
advocat.

Cassa de schimb a băncii comerciale ung. pestane
ÎN BUDAPESTA
(Fondată la 1842 cu un capital pe acții de 5,000,000)
emite
SCRISURI ÎN RATE
în înțelesul articolului de lege XXXI din anul 1883 pentru toate losurile notate în foia oficială a cursurilor din Budapesta în părți parțiale convenabile. Representată prin Banca și Cassa de schimb a domnului **Frideric Orendi** în Brașov.
Cumpărarea losurilor cu plăți în rate se recomandă în prezent, din cauza cursurilor efitine.
Pentru tragerea losurilor la 15 Octombrie recomandăm
PROMESSE
de losuri de creditul fonciar numai 1 fl. 50 cr.
Căstigul principal este de 50,000 etc.
Losuri d'ale expozițiunii din Budapesta à 1 fl.
11 bucăți numai 10 fl.
Tragerea la 31 Octombrie 1885.
Căstigul principal de 100,000 fl. alte căstigi de 20,000, 10,000, 5,000, 4,000, 3,000, 2,500, 2,000, 1,500, 10 à 1,000 fl. la un loc 4,000 de căstigi, se pot căpăta în Cassa de schimb a lui
Frideric Orendi
Strada Teatrului, 94.

Abonamente la Gazeta Transilvaniei
se pot face cu începerea dela 1 și 15 ale fiecărei luni, mai ușor prin mandate postale.
Adresele ne rugăm a ni se trimite esact arătându-se și posta ultimă.
PREȚUL ABONAMENTULUI ESTE:
Pentru Austro-Ungaria:
pe trei luni 3 fl. —
„ șese luni 6 fl. —
„ un an 12 fl. —
Pentru România și străinătate.
pe trei luni 10 franci
„ șese luni 20 „
„ un an 40 „
Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

O t e l ũ n o u i n B r a ș o v ũ.

OTELULU „EUROPA“
in Brașov,
cetate, strada Vămii Nr. 11.

Am onore a face cunoscut onor. public, că am deschis otelul meu cel nou „Europa“ aranjat cu cel mai mare confort modern
in 6 Septembrie st. n. 1885.

Prin deschiderea acestui otel cred că am satisfăcut unei trebuințe de mult simțite, dându-se ocaziune onor. călătorilor de a vizita un otel situat numai șapte-zeci pași departe de piața mare, în mijlocul orașului în strada cea mai de frunte și aranjat în modul cel mai confortabil și bine îngrijit.

Odăi efitine. Salonul de mâncare spre grădină.

In legătură cu otelul „Europa“ am deschis și

RESTAURAȚIUNEA

situată în parterre unde pe lângă alte beuturi se servește și

Bere bună de Dreher dela Steinbruch.

Pentru mâncări bune și vinuri alese am îngrijit cu deosebire.

SERVICIUL PROMPT, PREȚURILE FORT EFTINE!

De vreme ce am încredințat conducerea afacerilor curente ale otelului unor puteri probate și eu însumi mi-am dat totă silința a satisface tuturor dorințelor onoratului public sper că mă va onora cu cercetarea în număr cât mai mare a otelului și a Restaurațiunii mele, ce i le recomand cu distinsă stimă

STEFANU BARTHA,
proprietar.

O t e l ũ n o u i n B r a ș o v ũ.